



Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. V. Qualis Dispositio requiratur ad tollendum obicem, & ad
Reviviscentiam Sacramentorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

debere auferri, antequam Eucharistia de-
nuo sumatur; ut respondet *Poncius disp. 41.*
num. 92. in favorem assentientis reviviscentiam
Eucharistiae; tamen ipse illam
neget. Nihilominus hoc novum effugium
non est ad mentem istorum Auctorum, qui
sine restrictione loquuntur. Deinde sancti-
tas Sacramenti (in qua se fundant) lo-
cum habet, quocumque tempore obex
tollatur. Denique etiam tali reviviscentiae
obstat adhuc, tum jugis Sacramenti itera-
bilitas, tum sensus communis, quo Eucha-
ristia indignè suscepta instar cibi à stoma-
cho rejecti videtur, omnino vim nutrien-
di perdere. Nisi quòd supposita veritate
opinionis assentientis augeri gratiam aucta
dispositione interea dum adhuc in stoma-
cho durant species sacramentales (de quo
in *Tract. de Eucharistia*) consequens videatur
Eucharistiam ab initio in malo statu sus-
ceptam reviviscere, si ante corruptionem
specierum accedat dispositio.

51.
*Poenitentia,
si possit esse
valida &
informis,
probabiliter
reviviscet.*

De Poenitentiae tamen Sacramento pro-
babile satis est, quòd reviviscat, supposito
quòd possit dari validum & informe; pro-
ut plures censent, quibus tamen non assen-
timur, ut suo loco patebit. Pro illo enim
est ratio specialis, quae pro Baptismo: nam
peccata in illo validè confessà non remit-
tuntur directè in sequenti confessione, in
qua non debent exprimi: ergo sublato o-
bice directè remittuntur per absolutionem
in confessione praecedenti informi datam,
cui fuerunt directè subjecta: Christus eni-
m voluit ut semel singula mortalia dire-
ctè subiciantur sententiae Ecclesiae, & sa-
cramentaliter remittantur. Confirmatur:
quia nullum peccatum mortale post bap-
tismum commissum potest remitti sine Sa-
cramento Poenitentiae aut ejus voto: atqui
peccata mortalia in confessione informi ex-
pressa remittuntur postea per contritio-
nem absque voto acrius confessionis de
illis (cum non sit opus ea amplius confi-
teri) ergo remittuntur per efficaciam ip-
sius Sacramenti poenitentiae prius suscep-
ti. Haec tamen non ita convincunt, ut non
sit responsioni aut evasioni locus; prout
circa auctoritatem Tridentini observatum
fuit *num. 44.*

Q U A E S T I O V.

*Qualis Dispositio requiratur ad tol-
lendum obicem, & ad Revivis-
centiam Sacramentorum?*

52.
*Obex, alius
negativus,
alius positi-
vus.*

O BEX alius est merè negativus & con-
sistit in carentia inculpata legitimae
dispositionis ad effectum Sacramenti re-
quisitae. Alius positivus, qui consistit in pec-
cato mortali, quod quis incurrit suscipien-
do culpabiliter Sacramentum absque de-
bita dispositione.

Ad Sacramenta porro vivorum quòd at-
tinet, sicut illa dum actu suscipiuntur, nihil
praesupponunt primam gratiam habitu-
lem; sic dum praerita reviviscunt (si quae
reviviscant) videri potius possent simili-
ter praesupponere statum gratiae; adeoque
contritionem, vel cum Sacramento mor-
tuorum attritionem, etsi sit obex tantum
negativus, praerquirere. Nihilominus si Sa-
cramenta vivorum causest aliquando per-
acidens seu secundario primam gratiam,
videntur illam consequenter causare in bo-
na fide attrito, quando cum obice negativo
suscepta reviviscunt. Immo consequenter
non video, cur id fieri non possit, etsi attri-
tio foret cognita ut tales, ab illo, qui post-
modum nosceret infructuosam Sacramenti
susceptionem bona fide factam: nam tunc
cessat obligatio suscipiendi extra statum
gratiae hujusmodi Sacramentum, utpote
jam receptum, quod proinde videtur re-
viviscendo operari effectum in attrito:
cum causationi primae gratiae per se solum
obstet, quòd Christus ista Sacramenta gra-
viter vetuerit suscipi extra statum gratiae.
Unde etiam in sententia adscribentium his
Sacramentis interdum primam gratiam,
causaretur gratia in suscipiente illa cum at-
tritione cognita, qui invincibiliter ignora-
ret aliam dispositionem requiri. In contra-
ria verò sententia aliter foret discurrendum.
Quòd si suscipiantur cum obice positivo,
idem est de iis dicendum, quod de Baptis-
mo. De quo (idem est de Poenitentia, & de
tunc informis, & reviviscat)

D I C O I. In eo qui recepit Baptismum
cum obice merè negativo, & post Bap-
tismum non commisit novum peccatum mor-
tale, reviviscit Baptismus per solam attritio-
nem supernaturalem. Est communis contra
Vasquez requirentem contritionem, sumpto
fundamento ex *Augustino*; qui tamen loqui-
tur de obice positivo, vel dicit requiri poe-
nitentiam, quae complectitur contritionem
perfectam & imperfectam.

Probat Conclusio: quia ad delendum
peccata Baptismum praecedentia sufficit
attritio, quando Baptismus suscipitur; er-
go etiam quando reviviscit, cum secundum
Augustinum tunc habeat eandem vim.
Confirmatur: quia alioquin is, qui post
Baptismum cum obice negativo susceptum
non peccasset, justificari non posset, nisi
per contritionem, sicut in *LG* veteri. Im-
mo peioris esset conditionis, quam is qui
post Baptismum plura peccata commisisset:
hic enim per attritionem cum Sacramento
Poenitentiae) cujus alter est inca-
pax) posset justificari; ut etiam merito ad-
mittit ipse *Vasquez*: quamvis hoc non sa-
tis quadret in ipsius opinionem: vis enim
Baptismi non roboratur ex conjunctione
confessionis, utpote nullam vim habentis
in peccata ante Baptismum commissa: igitur

tur tota dispositio requisita, ut peccata ante Baptismum facta per eum directè remittantur, oritur ab attritione.

Dico II. Qui suscepit Baptismum cum obice positivo, vel post ejus susceptionem commisit peccatum mortale, debet perfectè conteri, vel saltem attritus confiteri, ut Baptismus reviviscat. Ita Scotus & alii Theologi communiter. Ratio est: quia attritio non potest tollere peccatum mortale absque Sacramento realiter suscepto: cum igitur hæc peccata, velut naturà aut tempore postflora Baptismo, non possint per ipsum deleri; consequens est, quòd deleri debeant per contritionem cum voto Sacramenti Poenitentiae, aut saltem per attritionem cum ipso Sacramento.

Neque dici potest illa peccata mortalia concomitanter sive indirectè deleri per Baptismum prius susceptum, dum illius virtute cum attritione directè auferuntur peccata Baptismum præcedentia; ut refertur sentire Paludanus dist. 4. quaest. 5. versus finem: qui tamen huic doctrinæ non firmiter adheret, addens proinde sub disjunctione aliam & communem responsonem. Illud equidem valdè probabile censet Dicastillo disp. 2. de Bapt. dub. 6. Non, inquam, id dici potest, quia nullum Sacramentum habet virtutem remittendi peccata futura, seu post ejus susceptionem commissa: Sacramenta enim sunt medicinæ vulnerum præcedentium curativæ, & contra sequentia præservativæ. Quare peccata postea commissa faciunt, ut ne quidem remittantur commissa ante Baptismum, dum sola adest attritio: cum unum mortale sine altero non remittatur, & recedente fictione non remittantur peccata virtute Baptismi, nisi quæ ipsum tempore vel naturà præcedunt, ut habet communis sensus Doctorum: à quo recedendum non est sine fundamento; quòd hic nullum est. Nam quòd Dicastillo sup. num. 207. allegat, cum peccatis confessis simul indirectè absolvi & remitti oblita aut justà de causâ suppressa, nihil probat: nam talem vim esse à Christo datam absolutioni quoad peccata illam antecedentia, constat ex Trid. sess. 14. c. 5. & indubitato omnium Catholicorum sensu: non constat autem esse datam Baptismo quoad peccatorum subsequentium indirectam dectionem: cum tamen in materia Sacramentorum ob levem conjecturam ex quadam paritate desumptam non liceat Sacramentis ascribere novos effectus contra sensum communem. Immo verè non est paritas inter Baptismum & exemplum ab ipso allegatum. Esse autem inter Baptismum & confessionem validam ac informem, casu quo detur & reviviscat, si nempe post illam quis committeret nova peccata. Verùm pariter hæc tunc non revivisceret per solam attritionem, neque indirectè peccata

se sequentia deleret.

In quo etiam fit, in confessione particulariter non fore exprimendum peccatum, cui quis in Baptismi susceptione affectu adhærebat; utpote quòd tempore & naturà baptismum antecessit. Sufficeret itaque confiteri, quòd Sacramentum indignè susceptum: nisi fortasse complacentia istius peccati fuerit post Baptismum continuata: tunc enim de illo deberet eatenus fieri confessio in particulari. Quòd etiam fieri deberet de aliis peccatis tempore aut naturà Baptismum subsequenti- bus. Prout naturà posteriori susceptione Baptismi est sacrilegium, quòd per factam illius susceptionem committitur: hoc enim peccatum tunc committitur, quando Baptismus deberet suum conferre effectum, adeoque est Baptismo naturà posterior, sicut ipsa collatio effectus.

Quòd si fingatur casus, quo peccatum aliquod mortale committatur, quòd præcisè absolvatur in ipso momento temporis, quò absolvitur Sacramentum, dubium est, an illud pertineat ad peccata commissa ante Baptismum, adeoque per eum reviviscentem remitti debeat; prout existimat Vasquez: an verò pertineat ad peccata commissa post Baptismum, & remitti debeat per confessionem; prout docet Coninck, Præpositus & alii. Quòd posteriori apparet probabilius: eò quòd tale peccatum effectui Baptismi directè adversetur. Deinde quia numquam potest tolli per Baptismum dum actu suscipitur, adeoque nec quando reviviscit. Unde etsi propriè loquendo tale peccatum nec sit commissum ante, nec post Baptismum: quia tamen quævis peccata possunt remitti per Baptismum vel Poenitentiam, & istud nequit remitti per Baptismum, censetur eatenus inter commissa postea, id est, inter remissibilia, non per Baptismum, sed per Poenitentiam.

Petes, à quo causetur gratia Sacramenti reviviscentis v.g. Baptismi? Resp. quòd principaliter à Deo, dispositivè à dispositione, instrumentaliter & ex opere operato ab ipso Baptismo præterito, sicut quando ab initio dignè fuisset susceptus Baptismus. Quòd si Baptismus cum positivo obice susceptus reviviscat per attritionem cum Sacramento Poenitentiae, attritio ista partim disponit ad effectum Sacramenti Poenitentiae, partim ad effectum Baptismi reviviscentis distinctum: sic ut duplex tunc detur gratia, respondens duplici Sacramento: & quidem per illam quæ respondet Baptismo reviviscenti, directè remittuntur peccata præcedentia Baptismo, per aliam peccata sequentia; idque eodem instanti, etiam naturæ.

Dices: Contritio vel attritio cum sequenti Sa-

56. Peccatum, cui baptizandus adheret, non est materia confessionis, nisi quatenus post Baptismum continuatur.

Quòd si planè concemiantur cum Baptismo absolventur, probabilius foret materia confessionis.

57. A quo causetur gratia Sacramenti reviviscentis.

58.

Qui Baptismus reviviscens eodem natura instanti operetur gratiam, quo suam contritio vel sacramentum per quod reviviscit.

ti Sacramento, Pœnitentiæ scilicet, debet resuscitare Baptismus veluti mortuum in instanti A, & in eodem instanti naturæ causatur gratia correspondens: ergo non potest in illo eodem instanti naturæ pariter suam gratiam causare Baptismus reviviscens; veluti qui in instanti A: resuscitatus, non potest operari, nisi in sequenti naturæ instanti B: cum sicut prius naturæ debet causa esse, antequam operetur, sic & resuscitari. Resp. quod Baptismus resuscitetur non tamquam mortuus, sed tamquam impeditus & præteritus, existens in divina acceptatione; adeoque eodem instanti, quo impedimentum tollitur, operatur: illud ipsum enim erat carentia dispositionis, quæ tollitur formaliter per ipsam dispositionem. Quare si reviviscat Baptismus per aliud Sacramentum, v. g. Pœnitentiæ, eadem attritio tollit fictionem reddendo subjectum dispositum, sicque Baptismus præteritum reddit ipso instanti naturæ causantem effectum, quo Sacramentum Pœnitentiæ, quatenus ad utrumque seu utriusque effectum eodem instanti naturæ disponit.

QUESTIO VI.

De Characterere.

59. Quis sit Character.

EXPLICATIS iis quæ concernunt primarium Sacramentorum effectum, scilicet gratiam, explicanda sunt ea, quæ concernunt eorundem effectum secundarium, qui dicitur Character. Quod est vocabulum græcum; latinè idem significans, quod figura seu nota. Unde ad Heb. 1. ubi Latinus Interpres habet: *Qui cum sit splendor gloriæ & figura substantiæ eius, in Græco loco figuræ est Character.* Est autem in præsentem signum quoddam spirituale mediante Sacramento anime impressum indelebiter, quo homines consecrati distinguuntur ab aliis. Quod quidem non in omnibus Sacramentis imprimitur, neque etiam in uno solo, sed in omnibus & solis initerabilibus, ut jam patebit.

60. Illum imprimunt sola tria Sacramenta initerabilia.

DICO I. Tria Sacramenta initerabilia, Baptismus scilicet, Confirmatio & Ordo, quando validè conferuntur, imprimunt in anima Characterem. Ita expressè definit Florentinum in Decreto de Armenis, & Tridentinum sess. 7. can. 9. de Sacram. in genere: & antea idem determinaverat Innocentius III. c. Majores, de Baptismo, agens in speciali de isto Sacramento.

Scotus de hoc non dubitavit, fundans rationem in auctoritate Ecclesiæ.

Veritas hæc ex Scripturis convinci non potest: uti nec ex claris & expressis Patrum auctoritatibus, quin secundum se in alio sensu possent explicari: ut optimè Scotus d. 6. q. 9. num. 13. & 14. Facile enim Patres exponi possent, quod ipsum Sacramentum v. g. Baptismi vocent Characterem

quo ob signatur. Ideoque Doctor, qui definitionem Florentini & Tridentini non viderat, rectè concludere esse necessarium ponendum Characterem, quantum pro tunc occurrebat, ob solam auctoritatem Ecclesiæ scilicet cap. Majores cit. juncto cap. Ad abolendam, de Hæreticis, ubi perpetuo anathematis vinculo innodantur aliter de Sacramentis Ecclesiæ sentientes, quam sentiat Sancta Romana Ecclesiæ; cujus profectò auctoritas est certissima. Ut proinde immeritò Præpositus q. 63. art. 1. sic referat Sententiam Scoti, quasi videatur existimare doctrinam de Characterere solum esse probabilem. Quare etiam Scotus n. 17. dicit, quod ponendi Characterem necessitas est hæc, quia Ecclesiæ ponit. Et subdit: Sufficit enim auctoritas Ecclesiæ; adducitque Augustinum l. contra Epist. Fundamenti c. 5. dicentem: *Evangelio non crederem, nisi me Ecclesiæ Catholice commoveret auctoritas.* Quamquam præmittat, non post spectando tunc temporis expressè & in terminis definita, evidenter necessario probari ex creditis.

Nihilominus etsi verum sit Ecclesiæ auctoritatem in hoc negotio habere partes præcipuas; eâ tamen suppositâ intelligimus mentem sanctorum Patrum sine dubio fuisse in eadem significatione de Characterere loqui, ac traditionem Ecclesiæ (in qua hæc veritas fundatur) conservare. Plurima ejusmodi testimonia, accedente sensu Ecclesiæ satis clara, vide apud Bellermium l. 2. de Sacram. c. 21. Suarez disp. 11. sect. 10. Nobis pauca sufficiant. Cyrillus Hierosolymitanus Præfat. in Catech. §. Magnum, enumerans Baptismi effectus ait: *Magnum est propositum hoc Baptismi, captivitatibus liberatio, peccatorum remissio, mors peccati, anime regeneratio, vestimentum candidum, signaculum sanctum & indelebile; omnis autem effectus Baptismi alius à characterere est delebilis.* Et Augustinus l. 6. de Baptismo c. 1. ait: *Dominicum Characterem à fallacibus deprædatoribus suis toris acceperat.* Loquitur de baptizato ab Hæreticis; & addit, *Characterem tamen dominicum in ea, ove, agnosci potius, quàm improbari.* Similia docet Epist. 23. & Epist. 204. ait: *Oves Christi estis, Characterem Dominicum portatis, in Sacramento quod accepistis.* Et Tract. 5. in Epist. 1. Joan. de baptizato ait: *Si autem non habet, Charitatem scilicet, Characterem quidem impositum habet, sed desertor vagatur.* Eundem characterem militari comparat l. 2. contra Epist. Parmeniani c. 13. circa med.

Pro eadem veritate, suppositâ Ecclesiæ traditione consensu adferri possunt Scripturæ; quamquam nec eâ suppositâ convincentes; scilicet ad Ephes. 1. in quo & creditores signati estis spiritu promissionis sancto &c. Et cap. 4. Nolite contristare Spiritum sanctum Dei, in quo signati estis in diem redemptionis. Et 2. ad Corinth. 1. Qui unxit nos Deus, qui & signavit nos, & dedit pignus Spiritus in cordibus nostris. Ubi